

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Janem Švarcem
sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2020 č. j. MPSV-2020/202257-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 12. 10. 2020 č. j. MPSV-2020/202257-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ze dne 11. 8. 2020, č. j. 1124087/20/AB (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – Krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „úřad práce“), kterým bylo rozhodnuto dle ust. § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 117/1995 Sb.“) tak, že se žalobci nepřiznává dávka státní sociální podpory přídavek na dítě ode dne 31. 9. 2019.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že mu správní orgán prvního stupně nedal před vydáním rozhodnutí ve věci možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalobce v této souvislosti odkázal na komentář Beck k § 36 správního řádu a nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 58/2000. Žalovaný měl prvostupňové rozhodnutí zrušit. Pokud tak neučinil, postupoval v rozporu se zásadami vyjádřenými v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalovaný tak zatížil řízení vadou, pro kterou je nezákonné samotné rozhodnutí.
3. Žalovaný uvádí, že žalobce nesplnil povinnost doložit potvrzení nebo doklad, že si na něj rodiče neuplatňují slevu na dani. Žalobce však namítá, že tato výzva je neurčitá. Z výzvy neplyne konkrétní povinnost doložit určitý doklad. Žalobce nebyl srozuměn s tím, jakým dokladem má takovou skutečnost doložit. Teprve poté, co správní orgán vyzve žalobce k doložení určitého konkrétního dokladu, jej žalobce bude moci doložit, pokud jej bude mít k dispozici. Žalovaný však z tohoto důvodu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nezrušil. Napadené rozhodnutí je proto nezákonné.
4. Žalobce kromě toho namítá, že nemůže předkládat doklady, které nejsou v jeho dispozici, ale v dispozici jiných osob, jako například jeho rodičů, pokud mu jej tyto osoby neposkytnou. Poté, co bude vyzván správním orgánem prvního stupně k doložení konkrétního dokladu, který je v dispozici jiných osob, buď doklad poskytne, pokud mu jej poskytnou tyto osoby, nebo správnímu orgánu prvního stupně sdělí, že mu jej tyto osoby neposkytnou.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě stručně rekapituloval průběh správních řízení. K námitce žalobce, že výzva správního orgánu nebyla dostatečně určitá a žalobce nebyl srozuměn s tím, jakým dokladem má požadovanou skutečnost doložit, žalovaný uvedl, že obě výzvy doručené žalobci byly dostatečně určité a srozumitelné. Pojem sleva na dani je dostatečně známý a určitý. Úřad práce rovněž v obou výzvách sdělil, za jakým účelem toto potvrzení žádá. Nadto žalobce ve správním řízení nijak neprojevil, že by obsahu výzvy nerozuměl. Jestliže v první výzvě Úřad práce požadoval potvrzení zaměstnavatele, na což žalobce reagoval vyjádřením, že rodiče zaměstnavatele nemají, pak ve druhé výzvě svůj požadavek upřesnil v tom smyslu, že má žalobce doložit jakýkoli doklad, který osvědčuje, zda jeho rodiče na žalobce uplatňují slevu na dani. Žalovaný měl za to, že tato žalobní námitka byla použita účelově. Žalovaný pak k požadovanému dokladu dodává, že jeho účelem je doložit, zda žalobce s rodiči sdílel společnou domácnost, jde o doklad prokazující okruh společně posuzovaných osob, což lze považovat za skutečnost nezbytnou k posouzení nároku na dávku.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

6. Žalobce dále namítal, že nemůže předkládat doklady, které nejsou v jeho dispozici, ale v dispozici jiných osob, pokud mu je tyto osoby neposkytnou. K tomu žalovaný uvádí, že žadatel o dávku je povinen osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, výši a výplatu ve smyslu § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb. Jedná se o zvláštní zákonnou úpravu k obecné úpravě správního řádu, podle které si je podklady pro vydání rozhodnutí povinen opatřit správní orgán. Žalobce v řízení netvrdil, že by mu rodiče doklad poskytnout nechtěli. Žalobce v řízení na opakované výzvy reagoval pouze jednou, zavádějícím vyjádřením, a to nikoli ve lhůtě určené správním orgánem, ale až po 74 dnech v době, kdy měl v datové schránce dodáno oznámení o pokračování v řízení s informací o nesplnění výzvy.
7. K námitce žalobce, že mu nebyla dána možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k podkladům rozhodnutí, žalovaný uvádí, že žalobce byl o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí výslovně poučen v oznámení ze dne 9. 7. 2020, této možnosti nevyužil. Po dni doručení tohoto oznámení (16. 7. 2020) byla žalobci zaslána ještě opakovaná výzva k doložení okruhu společně posuzovaných osob, která reagovala na žalobcovo vyjádření ze dne 12. 7. 2020. Vzhledem k tomu, že žalobce na výzvu nijak nereagoval, nebyly v řízení po dni doručení oznámení ze dne 9. 7. 2020 zajištěny žádné podklady pro řízení. Žalovaný má za to, že tato námitka není opodstatněná.

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
9. Žalobce požádal dne 31. 3. 2020 o dávku státní sociální podpory přídavek na dítě s nárokem od 31. 12. 2019. K žádosti doložil prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky ve 3. čtvrtletí 2019 a potvrzení o studiu. Úřad práce vyzval dne 29. 4. 2020 žalobce k prokázání okruhu společně posuzovaných osob dle § 7 odst. 2 písm. b) zákona č. 117/1995 Sb. doložením potvrzení zaměstnavatelů rodičů, že si na žalobce jeho rodiče neuplatňují slevu na dani, a to k prokázání skutečnosti, zda žalobce sdílí s rodiči společnou domácnost. Usnesením z téhož dne Úřad práce přerušil řízení. Vzhledem k tomu, že žalobce na výzvu nijak nereagoval, vydal Úřad práce oznámení o pokračování v řízení, v níž uvedl, že žalobce nemá nárok na dávku pro prokazatelné nesplnění výzvy. Současně poučil žalobce o jeho právech dle § 36 odst. 1, 2, 3 správního řádu. Oznámení bylo dodáno do datové schránky žalobce dne 9. 7. 2020, doručeno bylo dne 16. 7. 2020. Žalobce ve vyjádření ze dne 12. 7. 2020 uvedl, že jeho rodiče nejsou zaměstnání. Dne 22. 7. 2020 byl žalobce Úřadem práce vyzván, aby doložil potvrzení/doklad o tom, že na něj rodiče neuplatňují slevu na dani, k prokázání, že s rodiči nesdílí společnou domácnost, v opačném případě měl doložit vyplněné formuláře o výši čtvrtletního příjmu za 3. čtvrtletí 2019 obou rodičů (výzva dodána 22. 7. 2020, doručena 1. 8. 2020). Žalobce na tuto výzvu nereagoval, proto Úřad práce vydal rozhodnutí, jímž nárok na dávku nepřiznal, neboť žalobce nesplnil povinnosti uvedené ve výzvě a nedoložil skutečnosti rozhodné pro nárok dle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

10. V napadeném rozhodnutí žalovaný zdůraznil, že obecně platí, že podklady pro vydání rozhodnutí má povinnost opatřit správní orgán v souladu s ustanovením § 50 odst. 2 správního řádu. V případě dávek státní sociální podpory zvláštní právní úprava ukládá žadateli o dávku povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu (§ 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb.). Je třeba také zdůraznit, že řízení o přiznání dávky státní sociální podpory je vedeno na žádost žadatele a v jeho zájmu, z tohoto důvodu je logické, že žadatel o dávku by měl poskytovat aktivní součinnost úřadu při zjišťování rozhodných skutečností pro přiznání dávky. Účastník řízení je povinen v případě, že je k tomu příslušným úřadem vyzván, osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výši či výplatu, a to rovněž do osmi dnů ode dne doručení této výzvy. V případě, že ke splnění této povinnosti nedojde, může správní orgán výplatu dávky zastavit nebo může dávku odejmout či nepřiznat. Každé takové vyzvání k osvědčení potřebných skutečností však musí obsahovat poučení, že v případě, že účastník řízení potřebné skutečnosti ve stanovené lhůtě neosvědčí, bude mu výplata dávky zastavena nebo dávka odejmuta nebo v případě řízení o přiznání dávky bude dávka nepřiznána.
11. Dle ustanovení § 35c odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, poplatník uvedený v § 2 má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor (dále jen „**daňové zvýhodnění**“) ve výši 15 204 Kč ročně na jedno dítě, 19 404 Kč ročně na druhé dítě a 24 204 Kč ročně na třetí a každé další dítě, pokud neuplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo § 35b. Poplatník o daňové zvýhodnění sníží daň vypočtenou podle § 16, případně sníženou podle § 35 nebo § 35ba nebo 35bb. Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. Je-li v jedné společně hospodařící domácnosti více vyživovaných dětí poplatníka, posuzují se pro účely tohoto ustanovení dohromady. Protože úřad práce je povinen zjistit skutečný stav věci, vyzval účastníka řízení k doložení potvrzení, že rodiče neuplatňují slevu na dani na nezaopatřené dítě, neboť i tak lze prokázat společně hospodařící domácnost.
12. Účastník řízení byl úřadem práce písemně vyzván k doložení shora uvedených skutečností. Ve výzvách byl poučen, že nesplní-li požadavky uvedené v písemné výzvě, může dojít k zastavení výplaty dávky, k jejímu odejmutí nebo nepřiznání. Odvolací orgán po přezkoumání spisové dokumentace zjistil, že účastník řízení požadované doklady nedoložil. Vzhledem k tomu, že účastník řízení nesplnil povinnosti uvedené ve výzvách, rozhodl úřad práce o nepřiznání dávky přídavek na dítě zcela v souladu s ustanovením § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „**s. ř.**“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

14. Podle ust. § 36 odst. 3 věta první správního řádu *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.*
15. V daném případě žalobce byl o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí výslovně poučen v oznámení ze dne 9. 7. 2020, této možnosti nevyužil. Po dni doručení tohoto oznámení (16. 7. 2020) byla žalobci zaslána ještě opakovaná výzva k doložení okruhu společně posuzovaných osob, která reagovala na žalobcovo vyjádření ze dne 12. 7. 2020. Následně bylo dokazování ukončeno; správní spis nebyl doplňován o další podklady, které by žalobci nebyly známe. Je tak zřejmé, že žalobce se k podkladům řízení vyjádřit mohl, námitka není důvodná. Obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 346/2018 – 26 ze dne 11. 9. 2020.
16. Podle ust. § 17 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění do 27. 7. 2021, *nárok na přídavek na dítě má nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,70.*
17. Podle ust. § 7 odst. 2 písm. b) zákona č. 117/1995 Sb. *společně posuzovanými osobami jsou, není-li dále stanoveno jinak, nezaopatřené děti (§ 11) a rodiče těchto dětí; za rodiče se považují i osoby, jimž byly nezaopatřené děti svěřeny do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, manžel, partner rodiče nebo uvedené osoby, vdovec nebo vdova po rodiči nebo uvedené osobě a druh (družka) rodiče nebo uvedené osoby, pokud s oprávněnou osobou spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.*
18. Podle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb. *byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.*
19. Žalobce byl podle § 61 odst. 2 č. 117/1995 Sb. vyzván, aby doložil rozhodné skutečnosti (doložením potvrzení zaměstnavatelů rodičů, že si na žalobce jeho rodiče neuplatňují slevu na dani, a to k prokázání skutečnosti, zda žalobce sdílí s rodiči společnou domácnost). Žalobce po stanovené lhůtě toliko uvedl, že jeho rodiče nejsou zaměstnání. Následně byl žalobce vyzván, aby doložil potvrzení/doklad o tom, že na něj rodiče neuplatňují slevu na dani, k prokázání, že s rodiči nesdílí společnou domácnost, v opačném případě měl doložit vyplněné formuláře o výši čtvrtletního příjmu za 3. čtvrtletí 2019 obou rodičů. Žalobce na tuto výzvu nijak nereagoval.
20. Žalobce v této souvislosti namítal, že z výzvy neplyne konkrétní povinnost doložit určitý doklad, a že tedy žalobce nebyl srozuměn s tím, jakým dokladem má takovou skutečnost doložit. V první výzvě potvrzení zaměstnavatelů rodičů, že si na žalobce jeho rodiče neuplatňují slevu na dani k prokázání skutečnosti, zda žalobce sdílí s rodiči společnou domácnost, v druhé výzvě potvrzení/doklad o tom, že na něj rodiče neuplatňují slevu na dani, k prokázání, že s rodiči nesdílí společnou domácnost, v

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

opačném případě měl doložit vyplněné formuláře o výši čtvrtletního příjmu za 3. čtvrtletí 2019 obou rodičů. Z obou zaslaných výzev je tak podle názoru soudu naprosto zřejmé, co je po žalobci požadováno, a za jakým účelem. Nelze přehlédnout, že žalobce vůči správnímu orgánu nijak neprojevil, že výzvám nerozumí, nijak nepožadoval upřesnění. Bylo v zájmu žalobce spolupracovat se správním orgánem, neboť to byl žalobce, kterého stíhala povinnost osvědčit rozhodné skutečnosti, aby jeho žádosti o dávku mohlo být vyhověno. Žalobce však zůstal pasivní, žalobce ani na opakovanou výzvu rozhodné skutečnosti neosvědčil, což nelze klást k tíži správnímu orgánu. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobce vyvinul jakoukoliv aktivitu k získání potřebných podkladů, na druhou výzvu reagující na jeho sdělení, že rodiče nejsou zaměstnaní, již nereagoval žádným způsobem. Požadovaný dokument (potvrzení, že rodiče neuplatňují slevu na dani za nezaopatřené dítě) byl potřebný k prokázání skutečnosti, že žalobce se svými rodiči nesdílí společnou domácnost, jednalo se tak o naprosto legitimní požadavek správního orgánu. V řízení o dávkách státní sociální podpory je především na žadateli (zde žalobci), aby sdělil a doložil vše potřebné. Pokud žadatel o dávku na zaslanou výzvu k doložení určitých dokumentů nijak nereaguje a neposkytne správnímu orgánu součinnost, není povinností správního orgánu vyzývat další osoby, ale je namístě žádost o dávku zamítnout. K povinnosti součinnosti srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 90/2016-46 ze dne 22. 3. 2017. Konečně ani v samotné žalobě žalobce netvrdil, že mu rodiče požadované dokumenty neposkytli, ale pouze se hájí tím, že by mu tyto dokumenty (čistě teoreticky) poskytnout nemuseli. Námitku tak soud neshledává důvodnou.

21. K námitkám uplatněným v podání ze dne 14. 9. 2021 soud uvádí, že byly uplatněny až po lhůtě pro podání žaloby, proto k nim nemohl přihlížet (§ 71 odst. 2 s. ř. s.)
22. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
23. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. října 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.